

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Павлоградського міськрайонного суду
Дніпропетровської області
18.03.2025**

м. Дніпро, 2025 р.

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.03.2025 групою НПМ здійснено відвідування Павлоградського міськрайонного суду Дніпропетровської області (далі – Суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Лиженко Дмитро Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Сивоконь Анастасія Ігорівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Крупій Оксана Володимирівна, представник громадської організації.

Суд знаходиться за адресою: Дніпропетровська область, місто Павлоград, вулиця Дніпровська, будинок 135.

Керівництво Суду:

Мицак Мар'ян Степанович, голова Суду (на посаді з березня 2023 року).

Макаревич Світлана Вікторівна, керівник апарату Суду (на посаді з 2008 року).

Штатна чисельність працівників Суду – 92,5, з них чисельність суддів – 22 (14 з повноваженнями, 2 у відраженні).

Після повномасштабного вторгнення та окупації деяких територій України до Суду покладено розгляд справ Київського районного суду м. Донецька, Кіровського районного суду м. Донецька, Куйбишевського районного суду м. Донецька, Рубіжанського міського суду Луганської області, Сватівського районного суду Луганської області, Краснодонського міськрайонного суду Луганської області, Первомайського міського суду Луганської області, Ленінського районного суду м. Луганська

Суд розміщений у власній (з 1990 року) п'ятиповерховій будівлі, що побудована в 1969 році (*фото № 1 Додатку*).

На вході до будівлі є інформація про найменування судового органу (*фото № 2 Додатку*).

Вхід у приміщення Суду не обладнаний пандусом, однак для допомоги маломобільним групам населення біля входу до суду знаходиться кнопка виклику працівників суду (*фото № 3, 4 Додатку*).

Охорона приміщення та пропускний режим здійснюється працівниками Територіального управління Служби судової охорони в Дніпропетровській області, якими ведеться перевірка документів, виявлення заборонених предметів та реєстрація пропуску осіб до приміщення Суду.

На вході, перед судовою охороною, наявний арочний металодетектор. (фото № 5 Додатку). Також працівники судової охорони використовують ручний металодетектор (фото № 6 Додатку).

На першому поверсі знаходиться зал очікування, в якому наявна лавка, стіл, інформаційні стенди, зразки заяв та інформація про Уповноваженого (фото № 7-10 Додатку).

На першому поверсі суду наявна камера схову для зберігання речей відвідувачів, які заборонено проносити до судової установи (фото № 11 Додатку).

У Суді наявні камери відеоспостереження по зовнішньому периметру будівлі, в одному залі судового засідання для розгляду кримінальних справ, конвойному приміщенні, перед входом у конвойне приміщення (фото № 12-14 Додатку).

У приміщенні Суду розташовано 14 залів судових засідань, з них для розгляду кримінальних справ – 6 залів.

У залах судових засідань для розгляду кримінальних справ наявні кабінки для підсудних із захисного скла (фото № 15-18 Додатку).

Зали обладнані системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції (фото № 19 Додатку).

Для знезаражування залів судових засідань для розгляду кримінальних справ та конвойного приміщення використовують переносні та стаціонарні бактерицидні опромінювачі (фото № 20, 21 Додатку).

На дверях залів судових засідань та кабінетах наявні інформаційні таблички із дублюванням зазначеної інформації шрифтом Брайля (фото № 22, 23 Додатку).

У будівлі облаштовано 4 входи – основний (центральный), 2 запасних (бокові) (фото № 24 Додатку) та конвойний (фото № 25 Додатку).

Конвойне приміщення та 4 камери для підсудних (засуджених) знаходяться на першому поверсі будівлі Суду (фото № 26 Додатку).

Наявний окремо облаштований санвузол, який знаходиться у приміщенні конвою (фото № 27 Додатку).

У приміщенні для розміщення особового складу варті наявна ємність для питної води (фото № 28 Додатку) та встановлена металева шафа для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів (фото № 29 Додатку).

В конвойному приміщенні наявна інформація про Уповноваженого (фото № 30 Додатку)

В день відвідування у Суді перебували підсудні (засуджені). Скарг на умови тримання від них не було.

Заїзд конвойного автомобіля для посадки (висадки) підсудних (засуджених) здійснюється через окремий в'їзд, що огорожений парканом та після заїзду зачиняється воротами (фото № 31, 32 Додатку).

На момент відвідування Суду тимчасове укриття не облаштовано, однак в холі на першому поверсі наявний перелік найближчих до Суду сховищ, підвальних приміщень та найпростіших укриттів в місті Павлограді (*фото № 33 Додатку*).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення прав осіб з інвалідністю (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

1. При вході до будівлі Суду відсутній пандус. Відповідно до п. 6.1.8 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житловокомунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН. Інклюзивність), усі приміщення в будинку повинні бути доступними для маломобільних груп населення на рівні з іншими особами. При розміщенні приміщень по висоті будинку, крім сходів, необхідно передбачати пандуси, піднімальні платформи, вертикальні підйомники згідно з вимогами ДСТУ ISO 9386-1, ДСТУ ISO 9386-2 або інші пристрої для переміщення.

2. У суді відсутні попереджувальні контрасті смуги, що порушує вимоги п. 8.4. ДБН. Інклюзивність щодо розміщення візуальних елементів доступності.

3. У порушення вимог п. 11.5 ДБН. Інклюзивність, у суді не створено умов для забезпечення доступності маломобільним групам населення до санітарно-гігієнічних приміщень. У приміщенні суду відсутнє санітарно-гігієнічне приміщення (туалет) облаштоване для маломобільних груп населення.

Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди»).

4. У порушення вимог п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН) у Суді на 6 залів судових засідань для розгляду кримінальних справ використовується лише 4 камери для розміщення підсудних (засуджених), відповідно до вище вказаного пункту в приміщенні Суду має використовуватись 18 камер для підсудних (засуджених) (*фото № 34 Додатку*).

5. Під час відвідування приміщення Суду було встановлено, що розміри камер не відповідають вимогам п. 6.5.2 ДБН. Встановлено, що площі камер менше ніж 4 м² (*фото № 35 Додатку*).

6. Відсутнє належне освітлення камер для розміщення підсудних (засуджених) (*фото № 36 Додатку*), що порушує норми п. 9 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за

вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

7. У приміщенні, де знаходяться камери для підсудних (засуджених) відсутня припливно-витяжна вентиляція, що є порушенням вимог п. 8.2.3 ДБН. Провітрювання приміщення здійснюється через вентиляційний отвір, що відкривається та зачиняється вручну (*фото № 37 Додатку*).

Порушення права на забезпечення безпеки у суді (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України, ДБН Суди та Державні будівельні норми В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту»).

8. Відповідно вимог п. 13 Інструкції в приміщенні суду не забезпечено ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу до залу судового засідання розгляду для кримінальних справ.

Конвоювання підсудних (засуджених) до залів судового засідання здійснюється шляхом закриття проходу для відвідувачів під час конвоювання працівниками конвою.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

9. Не забезпечено дотримання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки (були виявлені своєчасно не повірені вогнегасники) (*фото № 38 Додатку*), що свідчить про не дотримання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки та порушення права на життя (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України та вимог розділу третього «Правил експлуатації та типові норми належності вогнегасників», затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25).

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

10. В порушення вимог п. 6.5.2 ДБН, статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді

наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації. У справі «Фірстов проти Росії» (скарга №67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області:

1. Передбачити фінансування і проведення робіт щодо облаштування Суду згідно вимог ДБН. Інклюзивність.
2. Передбачити фінансування для збільшення кількості камер для підсудних (засуджених) та приведення камер для підсудних (засуджених) у відповідність до площ, відповідно вимог п. 6.5.2 ДБН;
3. Забезпечити конвойне приміщення примусово – механічною вентиляцією, відповідно норми п. 8.2.3 ДБН;
4. Розглянути можливість виділення додаткових фінансових асигнувань з метою забезпечення та дотримання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Павлоградському міськрайонному суду Дніпропетровської області:

1. Провести роботи щодо облаштування Суду згідно вимог ДБН. Інклюзивність.
2. Опрацювати питання щодо збільшення кількості камер для підсудних (засуджених) та приведення камер для підсудних (засуджених) у відповідність до площ, відповідно вимог п. 6.5.2 ДБН;
3. Забезпечити всі камери для розміщення підсудних (засуджених) належним освітленням, відповідно до норм п. 9 Інструкції;
4. Встановити в приміщенні конвою примусово – механічну вентиляцію, відповідно норми п. 8.2.3 ДБН;

5. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання підсудних засуджених від камер до зали судових засідань для кримінальних справ;
6. Провести технічний огляд вогнегасників, що своєчасно не повірені;
7. Обладнати кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог п. 6.5.2 ДБН.

До звіту додаються: фотофіксації на 7 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі
регіональних представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини

Дмитро ЛИЖЕНКО

ДОДАТОК ДО ЗВІТУ
за результатами відвідування
Томаківського районного суду Дніпропетровської області

Фото № 1

Фото № 2

Фото № 3

Фото № 4

Фото № 5

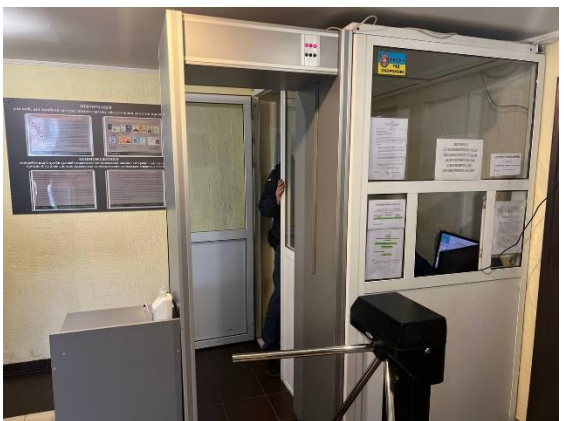

Фото № 6

Фото № 7

Фото № 8

Фото № 9

Фото № 10

Фото № 11

Фото № 12

Фото № 13*Фото № 14**Фото № 15**Фото № 16**Фото № 17**Фото № 18*

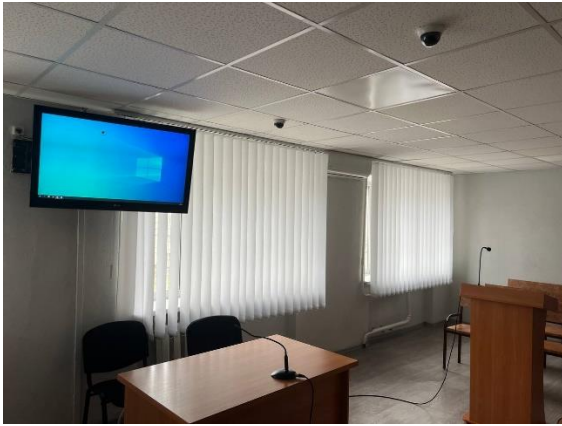
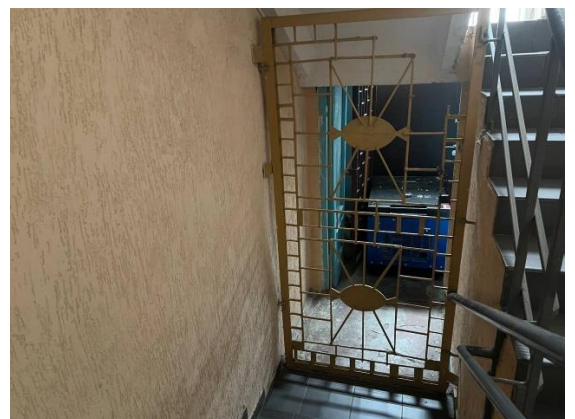
Фото № 19*Фото № 20**Фото № 21**Фото № 22**Фото № 23**Фото № 24*

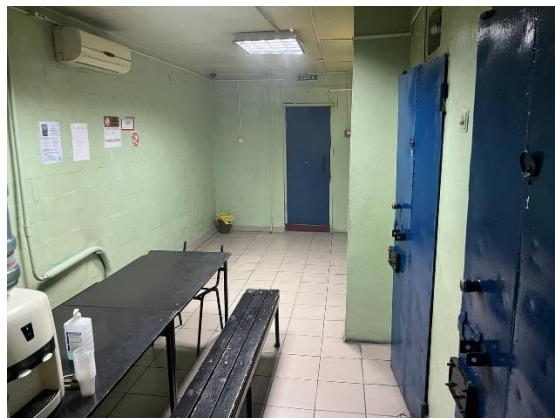
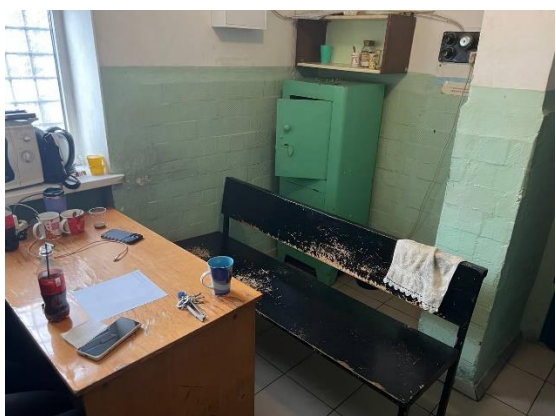
Фото № 25*Фото № 26**Фото № 27**Фото № 28**Фото № 29**Фото № 30*

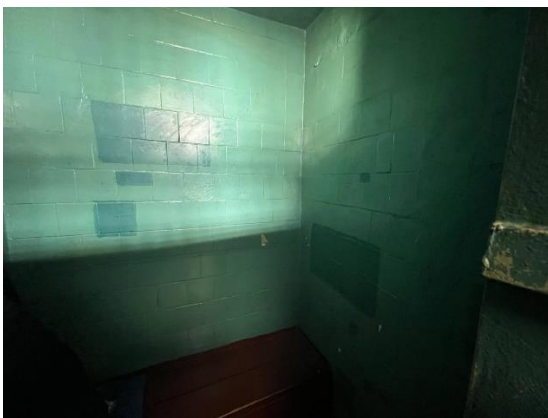
Фото № 31*Фото № 32**Фото № 33**Фото № 34**Фото № 35**Фото № 36*

Фото № 37*Фото № 38*